

Wortelpulp over de cigarant ingekuuld, het helpt om schimmelvorming tegen te gaan.

Gebroken perspulp over een natte herfstkuil. De pulp neemt vocht op uit het gras.

De nieuwe silo op het erf van Breij bevat tarwegistconcentraat.

Het rantsoen is goed gemengd en erg smakelijk.

Alfons Breij over het voeren van bijproducten: eet smakelijk... en goedkoop

Tekst: Wilma Wolters – Foto's: Familie Breij

Alfons Breij is voorstander van een verscheidenheid aan producten in het geitenrantsoen.

Graskuil, cigarant, wortelpulp, tarwegistconcentraat, brok, koolzaadstro, een balansmengsel met eiwit-aanvulling en ruwecelstofaanvulling. Een variatie van producten is goed voor geiten. Dat is de overtuiging van geitenhouder Alfons Breij uit Baarn, die al zestien jaar bijproducten verstrekt aan zijn dieren.

In 2000, op zijn veertigste, werd Breij geitenboer. Vanaf dag één voert hij zijn dieren naast kuilgras bijproducten. In de loop der jaren heeft hij ervaring opgedaan met het voeren van zeker vijftien verschillende bijproducten. Een opsomming: perspulp, bierbostel, wortelpulp, rode bietenpulp, tropisch fruit, aardappelpersvezels, aardappelsnippen, citrocell, Proti+, Vpro (dit zijn beide een mengsel van tarwegistconcentraat en droge pulp om het stapelbaar te maken), mengsel van geplet graan met sinaasappels, graanbostel, Proficorn, Corngold, erwtenvezels, natte citruspulp. "Vooral de pulpen passen goed in de geitenvoeding, geiten zijn geen zetmeelverwerkers", vindt Breij.

Zijn dieren zijn levenslustig, zien er gezond uit en produceren bovengemiddeld. Maar het sterkste punt van zijn bedrijf vindt Breij de

voerkosten. "Die liggen al jaren 2 tot 3 cent lager dan de gemiddelde voerkosten die accountantskantoren berekenen."

Eet smakelijk

Breij huurt 18 hectare grasland en streeft ernaar om een zo hoog mogelijke voederwaarde van dat land te halen. Kuilgras is de variant in het rantsoen van zijn 880 melkgevendende geiten. "Ik wil een snelle kuil, waarmee ik een scherp rantsoen kan maken. We schatten de snelheid van de kuil in en stellen daar de hoeveelheden van de verschillende bijproducten op af. Dit rantsoen voeren we drie weken en dan kijken we of het klopt." Met het voeren van bijproducten beoogt Breij zijn geiten heel smakelijk te voeren. "Dan vreten ze veel kilogram droge stof en kunnen daarmee goed produceren." De dieren in Baarn produceren gemiddeld 1.200 kg

melk per jaar. Breij verwacht dat dit gemakkelijker 1.300 kg melk kan worden als zijn stal geen CAE-besmetting zou kennen. Een product dat veel smaak brengt, zijn sinaasappelschillen of citruspulp. "Ik ken geen ander product dan sinaasappelschillen dat geiten vanaf dag één dat ze het voorgeschoteld krijgen, zo goed opnemen. Er zitten veel suikers in en geiten vreten dat meteen. Het zit eigenlijk altijd in mijn rantsoen." Breij gooit een laag van zo'n 10 cm sinaasappelschillen op zijn graskuil. Er loopt continu vocht uit de schillen en dat maakt de bovenste laag van het kuilgras heel zuur. "Het is dus smakelijk én het voorkomt broei in de kuil", zegt Breij. Tarwegistconcentraat vinden geiten ook heel lekker, weet Breij. Sinds dit jaar heeft hij op het erf een grote silo staan waarin hij dit vloeibare, eiwitrijke product opslaat. "Naast de smaak heeft tarwegistconcentraat als voordeel dat het zorgt voor een perfecte menging van het rantsoen. Het maakt het plakkend." Water zou dat eventueel ook kunnen doen, maar dat voegt noch smaak, noch voederwaarde toe en maakt de broeikansen van het mengrantsoen groter.

Snel, maar in balans

De kuil is snel, bijproducten zijn snel; Breij moet in het rantsoen toch ook zorgen voor traag verteerbare elementen. "Koolzaadstro zorgt voor prik in het rantsoen. De brok die door het mengrantsoen gaat en die ik in de melkstal voer, is rustig verteerbaar. Ook krijgen de geiten in ruiven hooi bijgevoerd."

Mengkuilen

Breij kuilt graag bijproducten over elkaar in, of over de graskuil. Het kuilgras wordt al per snee over elkaar gekuuld. Op de huidige kuil is over de bovenste laag met nat herfstgras

Breij's mengrantsoen

Breij voert zijn hoogproductieve geiten (4 liter melk) op dit moment onderstaand rantsoen.

Product	kg product	kg drogestof
Graskuil	2,21	0,88
Cigarant	0,8	0,18
Tarwegist	0,8	0,21
Koolzaadstro	0,1	0,12
Wortelpulp	0,3	0,06
Mengsel	0,4	0,36
Brok	1,4	1,26
Totaal kg ds per geit		3,07

Tips van Breij

- Werk heel zorgvuldig, laat niks verschimmelen of broeien en dek kuilen af. Doe daar niet te luchtig over. Je hebt snel schimmelvorming of broei in de kuil.
- Als je makkelijk en snel wilt voeren, begin dan niet aan het voeren van bijproducten. Enige interesse in voer(en) maakt het gemakkelijker om bijproducten te voeren.
- Haal niet meer dan een derde van het krachtvoer uit bijproducten. Dan blijf je veilig wat betreft snelheid van het rantsoen, verzuring en mineralenvoorziening.

(27 procent droge stof) gebroken perspulp gestrooid. "Gewoon met de kunstmeststrooier", vertelt Breij. "De pulp neemt veel vocht op uit de kuil. Wel moet het heel goed verdeeld worden om schimmelvorming te voorkomen."

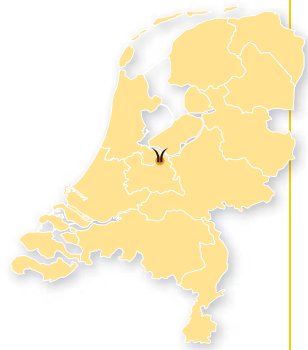
Een andere kuil op het erf bevat cigarant. Ook dat is heel smakelijk. Om schimmels tegen te gaan in de cigarant kuilt Breij er vaak sinaasappelschillen of dit jaar ook wortelpulp overheen. Wortelpulp is nog sneller verteerbaar dan perspulp, maar doordat de energie bestaat uit veel makkelijk afbreekbare koolhydraten (pectines), komt de energie geleidelijk vrij in de pens. "Hierdoor raken de geiten er niet gauw van overstuurd", weet Breij.

Voerkosten

De 2 tot 3 cent lagere voerkosten dan een gemiddeld geitenbedrijf die Breij realiseert, zijn simpel te verklaren. "Bijproducten zijn goedkoper dan krachtvoer", zegt Breij. "En de brok die ik voer is een goedkope variant." Overigens merkte Breij eens dat zijn geiten niks tot nauwelijks doen met een duurdere brok. "Ze gingen er niet meer melk door geven. Misschien omdat door de variatie aan producten hun rantsoen al rijk genoeg is?" vraagt Breij zich hardop af. De geitenhouder heeft, ondanks zijn jarenlange ervaring met het voeren van bijproducten, nog geregeld vragen over het rantsoen. Breij zou heel graag zien dat er onafhankelijk onderzoek komt naar voerproducten. "Bij specifieke vragen, over wat ik nou het best zou kunnen voeren, krijg ik geen antwoord dat niet commercieel gekleurd is. Onafhankelijk geitenvoederonderzoek zou die antwoorden wel kunnen geven." Y

Profiel

Naam	Alfons Breij
Woonplaats	Baarn
Bedrijf	880 melkgevendende geiten. De dieren krijgen een rantsoen met verschillende bijproducten.